

PURSI

Suomalainen Pursiseura

3/2017

Syystalkoot ma 4.9.2017 klo 17
Lipunlasku pe 29.9.2017, H-hetki klo 18.59

Nyt tuulta purjeisiin ja kaikki joukolla Lipunlaskuun 29.9.

**Ravintola Saari toivottaa kaikki Pursiseuralaiset
tervetulleiksi perinteiseen Sirpalesaaren Lipunlaskuun
pe 29.9. klo 18.30.**

Saari tarjoaa SPS:n jäsenille Lipunlaskun Menun erikoishintaan!
Lisäksi tarjolla on myös erikoishintaisia juomia.

Lipunlaskun Menu 30 €

Hintaan sisältyy:

Syksyinen Aperitiivi

Alkupalapöytä, Pääruoka, Jälkiruoka & Kahvi/tee

(30,00/aikuinen & 10,00/lapsi 4-11 v.)

Pöytävaraukset to 21.9. mennessä:

p. 09 7425 5566 / myynti@asravintolat.fi

Lämpimästi tervetuloa hyvän tuulen Saareen!

Toivottavat:

Anne & Sakke sekä koko Saaren tiimi

PURSI

Suomalaisen Pursiseuran jäsenlehti

Vastaava päätoimittaja

Pilvi Vainonen
Rusthollarintie 13 A 7
00910 Helsinki
puh. 040 560 2889
pilssi(at)kolumbus.fi

Ilmestymisaikataulu 2017

Nro	Aineistopvm	Ilmestyy
-----	-------------	----------

4	15.10.	vko 46
---	--------	--------

Painopaikka	Painojussit Oy, Kerava
Painos	430 kpl

SUOMALAINEN PURSISEURA RY

Toimisto ja postiosoite

Kankurinkatu 7, 00150 Helsinki
Puhelin 050 342 2836
info@suomalainenpursiseura.fi
www.suomalainenpursiseura.fi

Toimisto on avoinna

Syyskuun alusta Kankurinkadulla
tiistaisin ja torstaisin klo 17–18.30.

Pankkiyhteys

FI54 1018 3000 0760 28
Laskun viitenumero on annettava
maksettaessa.

PURSI 3/2017 SISÄLTÖ

Pääkirjoitus	4
Telakka tiedottaa	5
Kannella olevan maston pystytys ja lasku mastonosturilla	6
Loppukauden vartiointi	7
Klubitoimikunta tiedottaa	7
Vaja 100.	8
Insinöörikapteeni Koukku	12
Terassin hajuongelman ratkaisu virtaustekniikan avulla	16
Syystalkoot	16
Aurinko- ja tuulivoimaa Sirpalesaareen?	17
Purjehduksen urheilu	19
Olympiamalja	21
Kuvia 50 vuoden takaa	22
Yhteysveneiden syysaikataulu	24

SPS:n uusia jäseniä:

Otto Heinonen	Mikael Nuotto
Markus Koskinen	Esko Seppänen
Petri Kuronen	Teemu Tuliainen
Katariina Lillqvist	Ari Tähti

Tervetuloa joukkoon!

*Kannen kuva:
Olli Hänninen
Harmajan
majakalla 1967.*

Pääkirjoitus

YHTEISTYÖSSÄ

Yhteistyö on valttia. Alkuvuodesta laaditussa strategiassamme nähdään asian tärkeys: ”*Tuemme jäsenistömme yhdessä harrastamista kaikin seuratoiminnan tavoin, esimerkkeinä klubitoiminta, matkapurjehdus, talkoot, kilpailutoiminta, junioritoiminta, klassikkoveneet. Tunnistamme hyvän yhteishengen SPS:n rikkautena ja erottautumistekijänä pursieurojen keskuudessa ja vaalimme sitä.*”

Yhdessä tekemisen vaalimisesta saatiin juuri oiva esimerkki, kun telakkavajan sata-vuotisjuhla suunniteltiin, järjestettiin ja juhlittiin. Valmisteluun ja toteutukseen osallistui kymmeniä ihmisiä ja juhlaan satakunta. Kuvia matkan varrelta ja asian iloista luonnetta kuvaava juttu alkaa sivulta 8.

Mycs arki saarella on kovin paljon yhdessä tekemistä. Veneongelmiin saa jokainen neuvoja ja apua niiltä jotka tietävät ja osaavat itseä paremmin, ja apukäsiä on muutenkin aina tarjolla. Telakka-aktiivien ja Maanalaisen armeijan panos arkemme eteen on melkoinen: veneiden nostot ja laskut sujuvat ajallaan ja turvallisesti ja telakkavaja toimii.

Klubitoimikunnan, katsastuksen sekä kilpailu- ja junnu-toiminnan pyörittäminen lähtee myös halusta tehdä yhdessä ja yhteiseksi hyväksi. Junnuvene *Hai-Vei III* on toinen

tuore esimerkki tästä hauskuudesta; keski- viikkokisoihin on menestyksellä osallistuttu lähes joka viikko ja toiminta on kaikille avointa. Seuramestaruuskisamme Olympiamalja purjehditaan sunnuntaina 17.9. ja kun kaksi vuotta sitten osallistujia oli kolme, viime vuonna niitä oli kuusi ja jos suunta jatkuu, tänä syksynä veneitä saattaisi olla radalla jopa 12. Tervetuloa mukaan!

Seuran tiedotukseen ei toimisi ilman yhdessä tekemistä. *Pursi-lehti*, verkkosivut, Facebook ja *Vuosikirja* syntyvät kaikkien edellä mainittujen tekijöiden ponnistuksella. Jokainen SPS:läinen voi tulla mukaan osallistumalla itselleen sopivassa muodossa toimintaan ja kertomalla siitä tiedotuskansiamme pitkin.

Lopuksi kirjoituskutsu seuramme naiskippareille ja kaikille muillekin nainen ja vene -aiheesta kiinnostuneille sukupuolesta riippumatta: Seuraavan eli vuoden viimeisen *Purren* teema on AKKA RATISSA. Lyhyitä ja pitkiä juttuja sekä kuvia toivotaan siis lähetettävän lokakuun puoliväliin mennessä osoitteeseen pilssi(at)kolumbus.fi.

Hyviä syystuulia!

Pilvi Vainonen

Telakka tiedottaa

NOSTOT 2017

Nostot suoritetaan viikoilla 37–40 siten, että viikoilla 37 ja 38 nostetaan yhtenä päivänä ja viikoilla 39–40 kolmena päivänä alkaen puolelta päivin ja jatkuen tarpeiden ja olosuhteiden mukaan.

Ensimmäinen nostopäivä on keskiviikkona 13.9. ja viimeinen torstaina 5.10. Tämän jälkeen nostetaan veneitä vielä kahtena viikonloppuna eli lauantaina 7.10. sekä 14.10. ja sunnuntai 15.10. Muina aikoina sopimuksen ja erillisnostohinnaston mukaan.

Telakan ilmoitustaululla on jokaiselle nostopäivälle oma listansa. Listaan voi merkitä veneitä sen verran kuin listassa on rivejä. **Veneet on ilmoitettava listalle viimeistään 2 päivää ennen nostopäivää.**

Nostojärjestyksestä päätetään ennen töiden aloitusta. Järjestys merkitään listaan nähtäväksi. Mikäli vene omistajasta riippuvista syistä ei ole ollut nostettavissa ilmoitettuna iltana on omistajan ilmoitettava se uudestaan jollekin myöhäisemmälle listalle.

Telakasta (tai säästä) aiheutuneet nostopäivien siirrot pyritään ilmoittamaan samana iltana sekä suullisesti että ilmoitustaululla. Lisätietoja numeroista: 050-405 7200/ Timo Johansson tai 0400-969 054/ Markku Auvinen.

Telakoinnin nopeuttamiseksi:

- varmistu, että venepukkisi on kunnossa ja säätöruuvit herkisteltynä sekä tarvittavat työkalut, puutavara ym tarvikkeet ovat käsillä (ei esim. veneessä)
- veneen kannella olevan irtaimiston on pysyttävä paikoillaan
- aseta ohjailuköydet (ilman solmuja, hakoja tms takertuvia osia) paikoillaan
- keskeytä veneesi pesu siksi aikaa kun viereesi tuodaan toista venettä

Veneet punnitaan ja verrataan viime syksynä punnittuun painoon, joten purkkaa ylimääräinen irtain. Ehdoton maksimi telakan vaakanäytön mukaan on 8 tonnia.

Telakoitavien veneiden on oltava riittävästi vakuutettuja. Seuralla ei ole nosto- tai telakointivahinkoja korvaavia vakuutuksia.

Nostohihnojen sijoituskohtien osoittaminen on omistajan vastuulla. Jos hihnat on nostoryhmän toimesta sijoitettu mielestäsi väärin, ilmoita siitä selvästi ennen noston aloitusta.

RIIPPUVAN TAAKAN ALLA LIIKKUMINEN JA OLESKELU ON HENGENVAARALLISTA. SEURAA NOSTOJA JA VÄISTÄ OMA-ALOITTEISESTI.

Kannella olevan maston pystytys ja lasku mastonosturilla

Hannu Sarvanne

Jos maston huippu jää mastovintturin ylärakenteen alapuolelle, ongelmana on ollut, että maston pystytys- ja laskuvaiheessa nostovintturin vaijeri saattaa rikkoa maston huipussa olevat laitteet, kuten Windexin tai tuulimittarin.

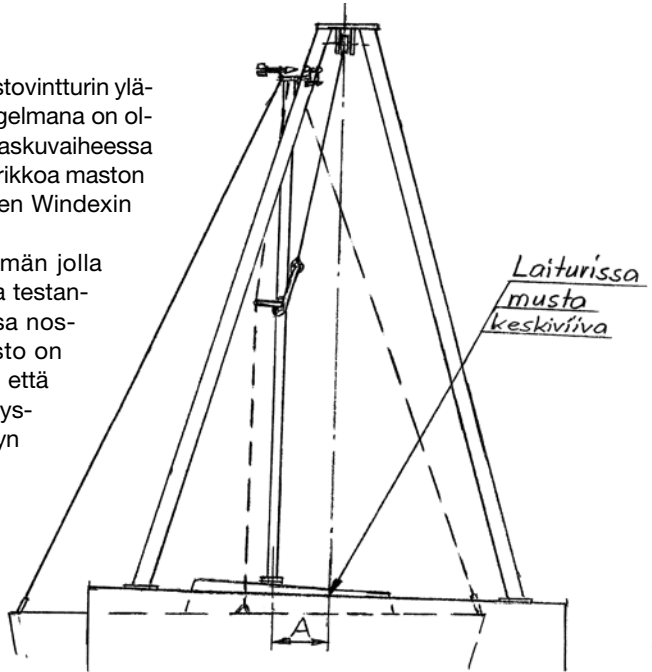
Olen kehittänyt menetelmän jolla vältytään tältä ongelmalta, ja testannut sitä käytännössä useissa nostoissa ja laskuissa kun masto on kannella. Idea on lyhyesti se, että mastoa ei nosteta suoraan pystyyn, vaan se vedetään pystyyn oheisen kuvan mukaisesti.

Vene sijoitetaan nostolaituriin springien avulla siten, että mastokenkä on mitan A verran taaempaan kuin laiturissa oleva musta keskiviiva.

Jos maston etupuolella ei ole tuulimittaria, tulisi A-mitan olla noin 60 cm ja tuulimittarin ollessa noin 90 cm.

Etustaagi laitetaan nostovaijerin HSS:n puolelle. Mastoa aletaan vetää nostovintturilla pystyyn yhden henkilön ollessa ohjaamassa mastoa kenkään. Tämän vaiheen aikana toinen henkilö kiinnittää valmiiksi takastaagin veneen perään. Jos siinä on hekkitalja, on varmistettava köysilukon avulla, että se ei pääse liian pitkäksi.

Masto nostetaan pystyyn takastaagin varaan ja etustaagi kiinnitetään veneen keulaan.

Ensin kiinnitetään HSS:n puoleinen yläsivuvantti, minkä jälkeen SPS:n puoleisella yläsivuvantilla tai vintturin alasetoköydellä vedetään masto pystyyn HSS:n puoleisen yläsivuvantin varaan ja kiinnitetään SPS:n puoleinen yläsivuvantti.

Tämän jälkeen löysätään vinssi, irroitetään springit ja peräköysi ja vene työnnetään "turvaan" vintturin vaijerista, minkä jälkeen kiinnitetään alavantit.

Maston lasku tapahtuu päinvastaisessa järjestyksessä ja samalla A-mitalla.

LOPPUKAUDEN VARTIOINTI

Muista tarkistaa auringonlaskun ajankohdat vartioimaan tullessasi: elokuun lopulla aurinko laskee jo ennen klo 21 ja syyskuussa ennen klo 20, tarkat kellonajat löytyvät vartiotuvasta. Ota oma valovoimainen taskulamppu mukaasi!

Ennen vartiovuoroa on hyvä tutustua SPS:n vartiosääntöön, joka löytyy verkkosivujemme TOIMINTA-valikosta, osoite: www.suomalainenpursiseura.fi.

Rauhallisia vartiointiöitä toivottavat vartiopäälliköt Tuija ja Olli Svanbäck, puh. 050 522 3242 (Tuija) ja 0500 611 633 (Olli).

KLUBARI TIEDOTTA

Syksyn lähestyessä klubihuoneen käyttö vilkas-
tuu. Klubitoimikunnan toiveesta huoneen käyttäjiä muistutetaan sen siistinä ja viihtyisänä pitämiseksi laadituista säännöistä.

Klubihuone palvelee myös buffettien pitopaikkana lokakuun viikonloppuina alkaen 7.–8.10. Viimeinen buffetti on 27.–28.10. Buffetti on avoinna vanhaan tapaan klo 11.30–15.30.

SPS:N KLUBITILAN SÄÄNNÖT

- 1 Klubitila on avoin kaikille SPS:n jäsenille. Jäsenet voivat tuoda klubitilaan myös vieraitaan. Tilaa ei ole tarkoitettu vierasveneiden miehistöjen käyttöön. Ovi pidetään lukittuna. Avaimen klubitilaan voi lunastaa SPS:n toimistolta.
- 2 Klubitilassa ei saa tupakoida. Se ei ole ravintolan anniskelualuetta eikä ravintolasta saa tuoda sinne juomia tai ruokaa.
- 3 Klubitilassa on varauskirja. Varauksia tilaan voivat tehdä vain SPS:n hallitus sekä toimikunnat, lautakunnat ja työryhmät.
Huhtikuun ja syys-lokakuun viikonloppuina sekä pääsiäisen aikaan tila on varattu ensisijaisesti klubitoimikunnan käyttöön.
Tila on jäsenten käytettävissä, jos sitä ei ole varattu.
- 4 Tilan käyttäjät ovat velvollisia siivoamaan jälkensä ja pitämään tilan siistinä. Tilasta viimeisenä poistuva varmistaa, että valot sammutetaan, mahdolliset päällä olevat sähkölaitteet (esim. kahvinkeitin) ja ikkunat suljetaan ja että ovi menee lukkoon.

SPS:n hallitus on vahvistanut nämä säännöt.

Vajaja 100

Torstaina 17.8.2017 vietettiin Sirpalesaaren venevajassa rakennuksen 100-vuotisjuhlaa. Isoa hallia oli vähän raivattu ja siivottu ja sinne oli rakennettu tilapäiset pöydät ja penkit reilulle sadalle osallistujalle sekä tarjoilun vaatimat tilat.

Ohjelmassa oli vähän puhetta, vähän musiikkia, vähän syötävää ja juotavaa ja kaiken sen päälle iltasoitto lipunlaskun yhteydessä ja sen jälkeen elävää musiikkia ja tanssia sen tahdissa sekä muuten vaan ilmeisen vapautunutta seurustelua. Sääkin suosi tapahtumaa, ei satanut ja viileätäkin tuli vasta myöhään illalla.

Samaan yhteyteen valmistui vajan seinälle kiinnitettyyn entiseen lippukappiin pieni-muotoinen SPS:n sekä vajan menneisyyttä kuvaava näyttely.

Tapahtuma toteutettiin suurelta osin käyttäen hyväksi SPS:läisten tunnetusti erinomaisia valmiuksia mikä aivan oleellisesti laskee tapahtuman kustannuksia ja käytännössä teki sen mahdolliseksi.

Kiitoksia kaikille eri tehtävissä toimineille vapaaehtoisille. Samoin on kiitettävä sekä näyttelyn käyttöön erilaisia esineitä lainanneita

että sen kokoamisesta ja ylöspainosta vastanneita. Tulos oli mielestäni vakuuttava ja sopii erittäin hyvin paikalleen tuomaan ripauksen järjestäytyntä maailmaa muuten aika sekasortoiseen vajaan.

Myönteisen maininnan ansaitsevat myös Wotkin'sin lihakauppa, joka toimitti toisena pääruokana tarjotut lampaat ja kasvisruokala-jin toimittaja Alfons Pizza. Musiikkia soitti yhden miehen orkesteri Klaus Pennanen.

Hannu-Ilari Nuotio

Kuvat Pekka Laitinen ja Pilvi Vainonen

insinöörikapteeni koukku

”HUOLTO PELAA, TAMMEFAN!

huus’ Ramsö-Rabbe paatistaan...”, lauletaan eräessä Juha Vainion renkutuksessa. Koska useimmat tämän jutun mahdolliset lukijat eivät ole sitä koskaan kuulleet, niin kerrotaan, että se on tarina meren miehestä, joka haki paatillaan paitsi turvaan ahtaalle joutuneet rannikkotyökkimiehet niin myös toi markkinoille joka reissulla sata litraa spritiä.

Huolto on hyvin oleellinen osa paitsi mikä-mikä-maan merirosvotukikohdassa, todennäköisesti myös Sirpalesaarella, joka on varsin monipuolinen tukikohta sekkin.

Huoltotoimia on monenlaista, joista käydään tässä läpi muutamia ja niihin liittyviä erinäisiä näkökohtia.

ENERGIAA

Emme nyt kajoa siihen energiaan joka syntyy pursiateriasta, keskioluesta tai koskenkorvasta vaan käsittelemme ensisijaisesti sitä energian muotoa, joka tulee Sirpalesaaren moderneimman rakennuksen eli saaren pohjoisosassa olevan pienen muuntajan kautta, jossa sähkön jännite (voltit) muutetaan telakkaryhmän koneiden ja jäsenten ru-puraattorien käyttövoimaksi sopivaksi.

Vastoin monien edistyksellisten vihreelistä (huom. ei painovirhe) käsitystä, jonka mukaan sähkö tulee töpselistä, Sirpalesaaren sähkö tulee jostain voimalaitokselta. Nykyään monelle tuntuu olevan erityisen tärkeää kuinka ihanalla tai muuten pumpulinpehmeällä tavalla se on tuotettu, jolloin se tuottaa asianomaiselle hyvää mieltä ja muuta siihen kuuluvaa lisäarvoa. Tärkeitä arvoja

varmaan nekin, mutta oleellisin asia on se, että sitä tulee, mahdollisimman varmasti ja että se on hinnaltaan mahdollisimman edullista.

Mitä sähköön sitten muuten tulee, täytyy muistaa että siihen liittyy erilaisia vaaramenttejä huonosti tai vääränlaisilla laitteilla käytettynä. Hirvein mieleeni näin äkkiä tullut tapaus on muutaman vuoden takaa, kun vajan höyläpenkkihuoneesta jotkut ottivat pistorasiasta sähköä kentälle veneen kylkeä kiillottaakseen. Ja kun johto oli vähän lyhyt, se vedettiin kireäksi kuin viulun kieli. Seuraus oli, että pistotulppa vääntyi pistorasiassa, siihen syntyi valokaari, rasia syttyi ja palavat osat putosivat lattialle. Onneksi oli ollut vastuullisia höyläpenkin käyttäjiä, jotka olivat siivonneet lastunsa eikä palo levinnyt. Vasta kun kiillotuskone lopetti pyörimisensä, käyttäjät tulivat katsomaan että missähän mahtaa olla vikaa ja vähin äänin sammuttivat palon ja hipsivät tiehensä kimpsuineen ja kampsuineen.

Sen jälkeen vajan pistorasioiden alle tehtiin vedonpoistajat (jos joku ei tiedä, niin selaiset hassun näköiset puiset labyrintit). Niitä on syytä käyttää. AINA!

VESI, JOKA TULEE JA MENEÄ

On toinen laaja-alainen ja erittäin elintärkeä osa huoltoa. Päinvastoin kuin sähkö, siihen ei ole (ainakaan toistaiseksi) liittynyt sen kaltaisia voimakkaita tunteenomaisia suhtautumisia kuin sähköön, vaikka sitäkin voisi koota katoilta ja pihoilta, nurkan takana laskea

hiekan läpi, käyttää osan itse ja loput syötää verkkoon ja olla niin omavarainen ja vähän tienatakin.

Vesi Sirpalesaareen tulee mantereelta ja menee (viemärissä) sinne takaisin. Systemi oli aikaisemmin aavistuksen alkeellisempi, mutta viemäri ja sen yhteydessä kulkeva vesijohto takasivat Sirpalesaareen ympärivuotisen talousveden. Käytännössä se on vain yhteyskaatterin kuljettajan asunnossa, koska muut saaren vesiverkon osat ovat lämmittämättömiä ja tyhjennettävä talveksi ja avattava ja vesitettävä keväällä.

Operaatiot eivät ole ihan pieniä mutta välttämättömiä. Käytännössä se vaatii muuttaman ihmisen päivän työn ja kohtuu paljon osaamista, järjestelmän vaatimat työkalut ja mieluiten hyvän ilman.

Joskus siihen keikkaan voi sisältyä ulalatuksia, joita ei totisesti toivoisi. Viime keväänä eräästä vessapöntöstä löytyi vesien sulkemisen jälkeen tehty torttu, joka mukavasti kiveytyttyään oli varsin työläs poistettava. Asianomainen ei ehkä tiennyt, että vesien sulkemisen jälkeen näissä tarpeissa palvelee ympärivuotinen hiekkalaatikko vajan kaakkoispuolella. Koska saarella tal-

visaakaan kuljeskelevat ulkopuolisetkin ovat hyväksyneet sen charmantin harmaan ulkoasun, sen luulisi kelpaavan omallekin väelle. DNA-testit tortusta ovat toistaiseksi vielä kesken.

Vesiverkon suhteen on vielä toteuttamatta vajan pikapalopostit, jotka lisääisivät vajan paloturvallisuutta vesiverkon toiminta-aikana huomattavasti.

KYYTIÄ JÄTTEILLE

Jätehuolto on kolmas oleellinen osa-alue huollosta. Jos se ei toimisi, niin muuten suht siisti Sirpalesaari voisi teoriassa muistuttaa jotain välimerellistä infrastruktuuria jossa roskakuskit ovat lakossa. Aikoinaan jätehuolto oli delegoitu jokaiselle jätteiden tuottajalle itselleen, sittemmin Suomen puolelle tuli molok, jossa varsinkin viikonlopun jälkeen sai praktiseerata kaatopaikan perustamista täpötäyden molokin ympärille.

Nyttemmin on "normaaleille" jätteille marinakomeron päädyssä jäteasiat, joiden sisällöt kaupungin roskaproomu käy rannalta hakemassa. Tavara pitäisi kuitenkin saada mahtumaan astioihin eikä tehdä, kuten alla olevassa kuvassa, jossa joku sinnikäs on harjoitellut kaatopaikan perustamista. Asiahan olisi ihan arvostettava, mutta vakavaksi sen tekee etualla oleva sininen 10 litran kannisteri täynnä bensaa. Jokaisen olisi syytä

opettaa selkäytimelleen että tämän kaltaiset jätteet on hoidettava itse pois saaresta.

Myönnän auliisti, että varsinkin vanha bensa on vaikea tapaus, se ei sovi kuin saateella kiusallisten muurahaispesien likvidoimiseen ja lisäksi se on parasta tehdä luontoliittoon kuuluvien naapurien katseiden ulottumattomissa. Mutta muurahaiset ja pienemmät käärmeetkin kyllä lähtevät. Lopullisesti.

Kesken jäänyttä jätehuoltoa edustaa myös alla oleva kuva. Vaikkei tämän kirjoittajalla olekaan kokemusta kuvan keskellä olevan tulitteen käytöstä ei voi välttyä vaihtelulta, että se on jätetty siihen ns. tulivalmiina. Etelämeren saariryhmän karttaa muistuttava valkea levy vasemmalla on muuten vajan liukuovi... Tulittajan DNA:n selvitys on toistaiseksi käynnissä...

Omatoimisen jätehuollon piiriin kuuluu myös lupihuone ja sauna. Ne pitäisi itse kunkin muistaa siivota käyttönsä jälkeen vaikka varattu aika alkaisikin loppua. Seuraaville ei ole mikään kiva ullatus joutua ihan ensimmäiseksi toimimaan edellisten sotkujen siivoajina. Ainoa poikkeus on kevät- ja syystalkoot, silloin siivotaan sotkuja ja ties

mitä riippumatta niiden aiheuttajista. Myös vaja kuuluu omatoimisen siivouksen piiriin, mutta siitä puhutaan paikan päällä eikä sillä vaivata muita...

JA JOTTEI IHAN

olisi tämä juttu pelkkää kriittistä murinaa, niin otetaan viimeiseksi tarkasteltavaksi muona- ja juomahuolto. Sen suhteen voidaan ilman epäilyksen häivääkään todeta, että SPS:ssa on osattu noudattaa Pietarin keisarillisen jopkipursiseuran perinteitä kiitettävästi. Päävastuun osa-alueesta purjehduskauden aikana on ansiokkaasti jo pitkään kantanut Ravintola Saari, jota on kauden ulkopuolella hyvin täydentänyt klubitoimikunta tarjoamalla ajankohtaan hyvin sopivaa muonitusta.

Lisäksi täytyy muistaa mainita MA ja sen

ystävät, jotka pitivät ylimääriset harjoitukset kuuteen eri t-osastoon jakautuneena ja joista ehdottomasti näkyvimmin oli esillä t-osasto *Lotta*, joka hoiteli YH:n kohteena olleen vaja100:n muona- ja juomahuollon todella hyvin saaden aikaan paitsi joustavan ja ystävällisen tarjoilun, lisäksi kuusi lampaanviulua ja kolme mansikkakakkua riittämään niin hyvin (katso kuva yllä), että kakkua riitti vielä Emilillekin, joka muuten ajoi yhteyskaatteria koko illan.

Myöskään ei saa unohtaa SPS:n historiallis-kielilitieteellistä tiedekuntaa, joka samaa tilaisuutta juhlistamaan kokosi ja pystytti SPS:n jäsenten avulla erinomaisen näyttelyn vajan sisääntuloon pitäen samalla huolen siitä, että vajassa ainakin yksi kulma pysyy tämän jälkeen siistinä. Tulkaa katsomaan. Koska vaan.

Terassin hajuongelman ratkaisu virtaustekniikan avulla

Hannu Sarvanne

Ravintolan idänpuoleisen osan lattian alapuolella on kaksi rasvanerotuskai-voa omassa tilassaan, jonka tuuletusputki on johdettu suoraan ylös katon läpi. Katon yläpuolella oli tyypillinen T-haarainen tuuletusputken yläosa. Ongelmana oli pohjois-itäsuunnan tuulilla tuuletusputkesta tulevan hajun leviäminen ravintolan terassille.

Noin viisi vuotta sitten T-haara poistettiin ja suunniteltiin ja teetin sen tilalle tuuletusputken yläosaan vaakasuoran kartion, joka avautuu noin koillisuuntaan.

Tämä toimii siten, että kun tuuli on pohjois-itäsuunnasta, kartioon muodostuu ylipaine, joka estää hajun nousemasta rasvanerotuskaiivotilasta, jolloin se ei virtaa terassille. Kun tuuli on etelä-länsisuunnasta, kartion ulostuloaukkoon muodostuu ali-

paine, koska kartion laajeneva ulkopinta kiihdyttää ilman virtausnopeutta, jolloin virtausteorian mukaan (Bernoullin laki) paine kartion sisällä alenee ja alentuneesta paineesta johtuen rasvanerotuskaiivotilan ilma virtaa tuuletusputken kautta ulos, ja tuulen suunta johtaa sen terassin suhteen päinvas- taiseen suuntaan eli telakka-alueelle, jossa siitä ei ole haittaa. Joskus sen huomaa telakka-alueelle mentäessä. Olen käynyt myös virtauslangan avulla toteamassa virtaukset kartiossa eri tuulensuunnilla.

Tarina kertoo, että tiedemies Daniel Bernoulli katsellessaan puron virtausta totesi, että virtauksen ymmärtäminen on vaikeampaa kuin tähtitiede. Vuonna 1738 hän julkaisi matemaattisen kaavan virtausnopeuden muutoksesta paineeseen.

SYYSTALKOOT

maanantaina 4.9.2017
alkaen klo 17

*Tervetuloa mukaan /
kiitos kun osallistuit!*

Sirpalesaareassa aurinkopaneelit voisi sijoittaa joko vajan katolle tai vajan eteen. Myös mahdollisen tuulivoimalan sijoituspaikka voisi olla vajan edusta.

Aurinko- ja tuulivoimaa Sirpalesaareen?

Keneltäkään ei liene jäänyt huomaamatta, että auringon ja tuulen energian hyödyntäminen on tullut hyvin yleiseksi Suomessakin. SPS käytti usean vuoden Heleniltä hankittua tuulisähköä, mutta siirtyi viime vuonna Fortumin vesivoimalla tuotettuun sähköön, koska se tuli kustannuksiltaan edullisemmaksi.

Kun oman uusiutuvan energian tuotanto on monessa paikassa jo edullisempaa kuin ostettu, päätti hallitus viime syksynä teettää selvityksen aurinko- ja tuulisähkön kannattavuudesta ja toteutettavuudesta Sirpalesaaressa. Selvitys tehtiin opinnäytetyönä Metropolia-ammattikorkeakoulussa Tapio Kallasjoen johdolla ja se valmistui tämän vuoden alkupuolella. Uusiutuvaa energiaa voitaisiin SPS:kin käyttää, ei vain sen hinnan vuoksi, vaan koska halutaan välttää fossiilisia polttoaineita niiden ilmastovaikutuksen takia.

Pursiseuran ja erityisesti telakan toiminnan luonteesta johtuen sähkönkulutuksen huiput ajoittuvat yhtäältä loppukevääseen ja alkukesään ja toisaalta alkusyksyyn. Talven kulutus riippunee paljolti ulkoilman lämpötilasta, koska seuralla on jonkin verran sähkölämmitteisiä tiloja. Erityisesti aurinkoenergian tuotannon kannalta kulutus sijoittuu sopivasti. Aurinko- ja tuulivoima olisi-

vat ”maasähköä” täydentäviä järjestelmiä, eli jos uusiutuvista lähteistä ei saataisi riittävästi energiaa, käytettäisiin ”maasähköä”.

Metropolian opiskelijat laskivat kaksi eri aurinkosähköjärjestelmän toimittajan tuotteiden kustannuksia ja takaisinmaksuaikojia. Nämä olivat Helenin Premium-järjestelmä eri kokoonpanoissa ja NAPSin Nivos. Paneelit sijoitettaisiin ehdotuksessa telakkavajan katolle, jonka suunta ja kaltevuus olisivat sähköntuotannon kannalta sopivat. Vaihtoehdossa paneelien pinta-alat vaihtelevat 27 m²:stä 270 m²:iin ja investointikustannus 12 000 €:sta 118 000 €:on, joista jälkimmäisessä pyrittäisiin kattamaan sähkönkulutus kokonaisuudessaan auringon voimalla.

Useassa vaihtoehdossa arvioitu hyöty paneeleista kattaisi investointikulut, tosin parhaimmillaankin vasta 13–17 vuodessa, ja sen jälkeen syntyisi ”tuottoakin” eli verrattuna ”maasähköön” kulut olisivat pienemmät. Se on paljon nykytilanteeseen verrattuna, jossa on pelkkiä kuluja. Tarkoituksenmukaisinta ei kuitenkaan ole pyrkiä itse tuottamaan kaikkea kulutettavaa sähköä sillä se ei olisi kannattavaa, vaan pyrkiä optimaaliseen kapasiteettiin. Opiskelijat pitivät parhaana vaihtoehtoa, jonka hankintahinta oli 43 000 € ja paneelien pinta-ala 184 m². Kustannukset ovat suuntaa-antavia, koska

Café Caruselin aurinkopaneeleja ja tuuligeneraattorit.

hankinnan ja sijoituspaikan yksityiskohtia ei ole määrätty.

Päätöksenteon lähestyessä on myös selvitettävä mahdollisuudet saada tukia. Näitä on aiemmin saanut varsin mukavasti, mutta tilanne on tietysti voinut muuttua.

Aurinkosähköjärjestelmät eivät edellytä huoltoa ja ovat toiminnaltaan muutenkin luotettavia, mutta tuotto riippuu luonnollisesti auringonpaisteesta. Uusimmat paneelit tuottavat tietävästi varsin hyvin myös pilvisellä säällä. Marraskuusta helmikuuhun sähkön tuotto on tunnetusti varsin pientä. Tuulienergia soveltuisi periaatteessa hyvin täydentämään aurinkoenergiaa, sillä tuulisuus on vastaavasti suurinta talvikuukausina. Tuulivoima herättää kuitenkin siellä täällä myös ristiriitaisia tunteita maisemallisista syistä ja äänen takia. Purjehtijoille tuuli on voimanlähteenä hyvin tuttu, jopa sähkön

tuottajana ja kaikesta päätelleen haittoja pidetään siedettävänä.

Opiskelijat esittelivät neljä eri tuulivoimalamerkkiä, joilla on monen eri kokoluokan generaattoreita 2 kw:sta ylöspäin. Tuulivoimala olisi toisella tavalla näkyvä kuin aurinkopaneelit. Masto olisi varsin korkea, jopa 24 metriä, se pitäisi harustaa ja siipien halkaisija yhdessä mallissa yli yhdeksän metriä, joskin tarjolla on myös 12 metrin masto ja 4 metrin siipien halkaisija. Pientuulivoimaloita on lähistöllä mm. Caruselin katolla ja Harakan saarella. Mallien hinnat vaihtelivat 9000 €:sta 28 000 €:on. Tuulivoimala edellyttää ajoittain huoltoa ja maston kaatamista sitä varten. Tuulivoimaloiden osalta takaisinmaksuajan kerrottiin olevan 200 vuodesta 16 vuoteen.

SPS:n hallituksen asiana olisi nyt tämän selvityksen ja muiden käytettävissä olevien tietojen nojalla päättää, hankitaanko Sirpalesaareen aurinko- tai tuulivoimala. Taloudellisesti hankinnat näyttäisivät olevan perusteltuja, mutta kysymys on myös siitä, mahtuuko hankinta lähivuosien talousarvioon. Luonnollisesti on oltava myös yhteydessä maan ja vajan omistajaan eli kaupunkiin myös ulkonäkökysymysten kannalta.

Aurinko- ja tuulivoima saattaisivat tulla kysymykseen myös Tågholmenin osalta. Sinnehän on toivottu mm. mahdollisuutta ladata akkuja, ja ”maasähkön” lisäksi myös omat voimat voisivat olla ratkaisu.

Tuomas Aarnio

Purjehduksen urheilu

Kirjoittanut Henrik Ramsay

Käsikirjoitus vuoden 1951 Urheilun vuosikirjaan, Sveriges Centralförning för idrottens främjning Suomentanut Kyösti Helin, julkaistu 31.3.2016 Urheilumuseon blogissa ”Tuuletuksia”

Kesäkuun yö on kylmä. Meri on sileä. Tuulensuonkaus antaa ohjauksen vauhdin, muttei paljon enempää. *Regina* liikkuu pehmeästi mainingeissa Ahvenanmerellä. Krysminen on vienyt meidät kauas, aivan lähellämme ovat Flötjanin matalat luodot. Varomme pitkiä pyydyksiä mustin lipuin, jotka on asetettu lohestajien siimoihin. Yli näiden siimojen, pituudeltaan ehkä muuttaman merimailin verran, emme halua kursiamme asettaa; siitä voisi seurata niille vahinkoja, kölimme takia. Käännyimme varoen alapuolelle, liu’umme siimojen suuntaisesti ja pääsemme lähelle yhden Ahvenanmaan kalastajan venettä. Muutamia sanoja vaihdetaan. Yö ei ole antanut paljon, lohet eivät ole olleet liikkeellä ja pyydykset ovat tyhjinä. Aurinko nousee. Aamun tuulenvire herää. Vauhti kasvaa, tuuli kallistaa mukavasti ja *Regina* myöntyy hienosti kohti Söderarmia. Siitä tulee hyvä meren ylitys.

Istun hiljaa ja mietin itsekseen, montako kertaa olen jo oikeastaan ehtinyt ylittää nämä vedet purjehtien. Mitään oikeaa selkoa en kuitenkaan saa tilastollisista laskelmistani. Pitäydyn kirjoituksen sanoissa, että niitä kertoja on tavanomainen leegio, niitä on monta. Ja niin ajatukset palautuvat ensimmäiseen matkaan. Miten totista olikaan navigointi silloin. Ahvenanmeri oli valtameri laajoin horisontein. Teimme havaintojamme vähintään kymmenen minuutin välein, peilimme useimmiten Nyhamniin ja Lågskäriin, näimme Hammarlandin kukkuloiden vaipuvan meren taakse ja seisoiimme kajuutan ka-

tolla, jotta kiikareilla löytäisimme maamerkimme Söderarmissa tai Tjärvenillä. Siihen aikaan oli seikkailua ja jännitystä, mitkä kohetasimme meren tällä puolen. Takanamme oli väyliä, jotka olimme jo oppineet tuntemaan ja edessämme hämötti tuntemattomia saaristoja.

Ja joskus on ehkä kiusaus ajatella, että ensimmäinen matka on ja pysyy parhaana, sillä se on kudottu kokoon juhlallisista muistoista niistä päivistä, jolloin kaikki oli uutta. Niinä päivinä purjehdusmatkat sujuivat hitaasti ja vaivalloisesti, myötä- ja vastoin käymisin. Huippupurje aiheutti paljon vaivaa, ennen kuin se saatiin istumaan hyvin, valmiiksi vastaanottamaan satamalahden keveät tuulenvireet. Kaikki tämä perinpohjainen uurastus oli tehty, jotta saisimme odotuksen tunnelmaa ja ankkurikettingin kalina klyysssissä ennusti uusia elämyksiä saariston maailmassa.

Nyt veivaamme kevyesti ylös kaksi purjettamme hyvillä vinsseillämme. Olemme valmiita muutamassa kymmenessä sekunnissa ja painumme matkaan kätevästi. Tunemme merenselkämme ja Ahvenanmeri on kutistunut yhtä pieneksi kuin muutkin selät. Juhlallinen tunnelma on kadonnut. Olemme kuin kotonamme Pohjoisella Itämerellä ja sen lahdissa. Ja silti, jokaisesta päivästä tulee purjehtijalle uusi. Tosin maisema on vaihtunut vain hiukan. Meri ja saaret, selät ja salmet ovat entisillä sijoillaan. Kivet ja karikot ovat tarkasti samoissa paikoissa kuin silloin, kun me aloimme purjehtia. Maannousuhan on tuonut muutoksia. Siellä täällä meillä on 15 cm vähemmän vettä kölimme alla kuin 50 vuotta sitten, mutta useimmiten sitä ei lainkaan huomaa. Jos veneemme raapii meren pohjaa, kun ohitamme ahtaampia salmia, siitä saamme vain aiheen mukaviin filosofisiin

pohdintoihin elämän kulusta ja maannousun ilmiöstä. Matkojemme ympäristöt ovat suuriin piirtein samoja kuin ennenkin.

Mutta – ja tässä on purjehtijan onni – koskaan eivät tuulet ole samat, ei sama auriongonpaiste, ei samat aallot, ei samat sadekuurot, eikä sama tyven. Jokainen aamu herää uudella otteella. Ahvenanmeren, joka nyt lepää veneemme ympärillä kirkkaana ja heikkojen tuulenkaajojen säröttämänä, olemme kokeneet myrskyssä, kun olemme luovineet pienillä purjeilla kohti vihaista merta Ruotsin puolelle. Muistamme loistavan lenssin, jolloin spinaakkeri nosti meidät meren ylitse ennätysajassa. Muistamme pimeyden, kun veneemme kummallakin puolella merta löivät salammat. Muistamme sumun, jossa varoittavat vihellykset kuuluivat ja tarkkaavaisesti seurassimme lokia, kompassia ja kronometriä. Kyllä, jokainen matka on tarjonnut jotain uutta. Meri ei koskaan ole samanlainen.

Mielestäni jokainen matka tarjoaa jotain uutta. Vaikutelmat syvenevät, kyky havainnoida meren tapahtumat on parantunut vuosien varrella, kyky nauttia yhdessäolosta veneessä on täydentynyt. Jokaisena kesänä teemme uusia valloituksia väylillä, jotka luullimme tuntevamme. On vain pidettävä aistit avoinna, valmiina näkemään ne kuvat, joita jokaisella silmänräpäyksellä kuljetetaan purjehtijan ohitse.

Linnut nousevat siivilleen merenselkieneen ylitse. Haahkanpoikaset makaavat loistavina, valtavana parvina kevään avoimisessa vesissä. Haahkaemot saarten rivistöissä, välittämättä purjehduskansan uteliaista katseista. Myöhemmin uivat pilkkasiivet satalahtiimme. Tukkakoskelot ohjailevat ympäriinsä hauskoine nuorimmaisineen, kiemurrellen köliveden kolonnissa. Meriharakat huvittavat meitä. Ja ehkä merikotka, tämä suuri purjehtija, liittää yli veneen keskilinjan. On paljon, mitä voimme nähdä ja mistä puhua.

Kukat loistavat rannoilla. Yritämme oppia, miten rantakasvillisuus kasvaa rantavyöhykkeellä ja kuinka rantavedet luovat

suolapitoisuudesta aiheutuvan rajan eri lajien leviämiselle. Nautimme väreistä, jotka loistavat jopa uloimmalla karilla. Täällä on paljon ihailtavaa ja mietittävää jopa sille, joka kouluvuosinaan välinpitämättömyytään ja ajattelemattomuuttaan hukkasivat kasvioppinsa ja herbaarionsa.

Muistot kohtaavat meidät väylillä. En ajattele nyt omia muistojamme lahdista, joissa ankkuroimme ja tuulista joita kohtasimme; muistoja, joista tavallisesti syntyy eloisia merkintöjä, kuten ”täällä makasimme vanhan *Jolandan* mukana v. 1907” tai ”muistatko, kuinka tulimme tänne reivamaan v. 1931? (*Renatalla*)”. Ajattelen nyt kaikkia historiallisia muistoja, jotka liittyvät purjehdusväyliimme. Kalliopiirokset kertovat purjehtijoistamme 1500- ja 1600-luvuilla, pakotettuina odottamaan suotuisia tuulia. *Mannschiffer stundo III*, kruunulla koristettuna, on lyöty vuoreen muistuttamaan, mihiin Ruotsin kuninkaat 1700-luvulla ohjasivat fransa. Saaristopitäjien kirkot ovat tutustumisen arvoisia. Aikalaiskertoajat, joiden kirjoituksia olemme tutkineet, antavat tietoja ihmiskohtaloista karuilla saarilla. Ja jos istumme rantakallioilla oikein hiljaa tunnelmassa, joka omistettaisiin helpottamaan mielikuvituksen työtä, voimme ehkä nähdä vanhojen alusten purjehtivan väyliä; viikinkilaivojen, friisiläisten kauppiaiden koggien, laivastomiesten ja Kustaa III:n keveiden kaleerien. Täällähän kulkivat niiden väylät.

Omien päiviemme aluksethan näyttävät varmemmiltä ja selkeämmiltä. Purjevoimasta on tosin tullut harvinainen, mutta myös höyryt ja moottorialukset, suuret ja pienet, voivat antaa meille aiheen peilata merenkulkua ja sen tehtäviä, eri saaristojen yhteistoinnin ongelmien kautta.

Purjehtija kohtaa sitten aina uusia asioita – ja vanhoja, mitkä antavat uusia ajatuksia – matkoillaan. Eikä varmastikaan ole kesäpurjehduksille aluetta, joka voisi vaihtelullaan ja vaikutelmien rikkauksellaan kilpailla Ruotsin ja Suomen saaristojen kanssa.

Mutta emme kai ole ulkona vain harjoitaksemme opintoja. Emme vain sielullem-

me tarjoutuvan jännityksen takia, vaan myös siksi – eikä vähiten – mitä jännitystä kehollemme tarjoutuu. Purjeveneen kallisteleva matkanteko ja keinuva käynti antavat meille notkeutemme. Tietysti me vanhemmat kipparit olemme hiukan jäykempiä ja kömpelöitä kevään korvilla, kun alamme taas kävellä kannella, mutta se helpottuu, se helpottuu... Fallit ja skuutit vahvistavat lihaksiamme. Ruorin työntäminen leehen kovassa kelissä ja tasaisen tuen hakeminen, on erinomaista aamuvoimistelua. Kaikki tämä suodaan meille pohjoisilla vesillä ihanina kesinäme ja erityisesti pidämme kesän valosta. Nämä ovat purjehtijan mahteja.

Toisinaan tulen kuitenkin mieteliääksi, mahdollisesti liian innokkaasta puheestani saariston maailmasta ja purjehduksen taiteesta. Ehkäpä houkuttelenkin kokemattomia ihmisiä harhaväylille; ihmisiä, jotka varustavat itsensä miellyttävillä iltalenkeillä ja itsestään hoituvilla veneille? Sen tähden haluan nyt päättää esitykseni – ja painotan tätä – tuomalla esiin purjehdusurheilun vakavamman puolen. Kyse ei ole vain siitä, että oikaisee purjeet ja kurvaa menemään. Aina on kyse myös siitä, että ajattelee, mitä tekee ja miettii etukäteen, mitä voi olla edessä. Kesätuulet, jotka näyttävät niin lempeiltä, voivat kasvaa voimakkaiksi puhureiksi ja kovaksi merenkäynniksi. Silloin kysytään kestävyyttä ja miehiä, jotka osaa- vat purjehtia. Meri voi peittyä sumuun. Silloin tarvitaan varmaa harkintaa ja huolellista suunnistamista, navigointia. Purjehdus ei ole mitään leikkiä.

Voidaan nykyaikaisesti ja kylmästi ajatella, että merellä ja ilmassa ovat voimassa vain persoonattomat, fysikaaliset lait. Mutta nämä lait ovat kovia. Merellä voidaan kokeneiden merenkävijöiden tapaan kutsua apuun sellaisia voimia kuin Poseidon, Neptunus, petollinen Ran tai Sjöberg. Kaikilla näillä nimillä on takanaan kuitenkin ankara herra, joka vihaa vuotavia veneitä, huojuvia rikejä ja huolimattomia purjehtijoita. Pitää olla – jotta ollenkaan voi purjehtia – kunnioitusta meren majesteettia kohtaan.

Purjehduksen urheilu voi – kuten kaikki urheilu – olla meille ilon lähde vain, jos sitä harjoittaa tosissaan.

Suomentajan huomautuksia: Ramsay kuoli heinäkuussa v. 1951 Visbyssä ja oli em. kirjoituksen aikaan n. 65-vuotias, erittäin kokenut ja menestynyt kilpapurjehtija. Hänen kirjoittamansa Purjehtijan muistelmia (1947) (Sommar och Segel, 1946) on eräs parhaita (ellei paras!) merikirjoja, mitä Suomessa on koskaan kirjoitettu. Ramsayn purjehdus- ura oli elämän pituinen ja alkoi jo 1800-luvun lopulla Viipurin lähellä Suomenvedenpohjan vesistöissä. Hän toimi lukuisissa valtiollisissa, talouden, purjehduksen ja merenkulun päättävissä tehtävissä Suomen itsenäisyyden alusta asti. Hän oli mukana lähetystöissä, joka lähti v. 1917 pyytämään Venäjän vallankumousarmialta lupaa käyttää Suomen lippua pursiseuroissa ja veneissä. Ramsayn syntymästä tuli kuluneeksi 130 vuotta 31.3.2016.

Olympiamalja

Seuramestaruuskisa **Olympiamalja** purjehditaan su 17.9.2017. Samalla järjestetään A-veneiden luokkamestaruuskilpailu sekä Hai-purjehtijoiden Hai-life-tapahtuma.

Kilpailukutsu ja ilmoittautumislinkki osoitteessa [www.suomalainenpursiseura](http://www.suomalainenpursiseura.fi) > Kilpailutoiminta. Tervetuloa mukaan!

Kuvia 50 vuoden takaa

Silloiset juniorit Olli Hänninen ja Matti Rouhiainen sekä Antti Sawo ja Matti Rouhianen purjehtimassa Masan isän Leon Hai-veneellä SPS:n edustalla.

Talkookuvassa ovat Heikki Mustonen, Juha Paasivirta, Olli Hänninen sekä Ilpo Hänninen.

Kuvat Olli Hänninen, 1967

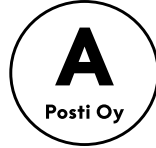
TALKOOT SIRPALESAARESSA -67
HEIKKI, JUHA, OLLI JA ILPO

ANTI JA MATTI -67

MATTI JA OLLI -67

Posti Green

SIRPALESAARI AIKATAULU SYYS 2017

Yhteysalus lähtee Sirpalesaaresta aikataulun mukaisesti, matka kestää n. 3 min.

Matkaliput (meno-paluu) 5 € henkilö, hinta sisältää 10 % alv

1.9.– 30.9.

Ma-pe 10:00–16:00 tasatunnein
16:00–23:00 20 min. välein

Lauantai 09:00–16:00 tasatunnein
16:00–23:00 20 min. välein

Sunnuntai 09:00–14:00 tasatunnein
14:00–22:00 20 min. välein

1.–15.10. 10:00–20:00 tasatunnein

21.–22.10. 10:00–19:00 tasatunnein

28.–29.10. 10:00–19:00 tasatunnein

4.–5.11. 09:00–17:00 tasatunnein

11.–12.11. 09:00–17:00 tasatunnein

www.ferra.fi

Yhteysalus +358 40 827 9264

Lauri Snellman +358 50 340 1512 Ferra Oy

Mahdolliset aikataulumuutokset voi tarkistaa osoitteesta www.ferra.fi